

Utbildningsinspektion i Wendesgymnasiet

Gymnasieskola

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Wendesgymnasiet den 11-13 september 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden, nämligen skolans uppdrag att främja elevernas lärande, kunskapsuppdraget, att överföra grundläggande värden, demokratiuppdraget, samt rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning och hur skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i sammanfattningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om cirka tre år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapporering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Wendesgymnasiet, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Wendesgymnasiet intervjuades rektorer samt representanter för personal och elever. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga program. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Wendesgymnasiet	Antal elever
Gymnasieskola	607
Gymnasiesärskola	10

Källa: Kristianstads kommun

Utbildningen vid Wendesgymnasiet omfattar fem nationella program, barn- och fritidsprogrammet (BF), byggprogrammet (BP), hantverksprogrammet (HV) med inriktning träteknik, energiprogrammet (EN), fordonsprogrammet (FP) inklusive gymnasiesärskola, individuella programmet (IV) och dessutom två KY-utbildningar (kvalificerad yrkesutbildning) Trä- och produktionsteknik samt Hantverk och produktutveckling. Gymnasiesärskolan kommer att behandlas i en separat kommunövergripande rapport tillsammans med obligatoriska särskolan och särvtux.

Skolan ingår i skolområde nio tillsammans med Centrum för vuxnas lärande, Önnestadsgymnasiet och Österängsgymnasiet. Området leds av en skolchef.

Personalen är organiserad i arbetslag. De olika programmen bildar var sitt arbetslag. Som stöd för elever och lärare finns ett elevvårdsteam bestående av specialpedagoger, kurator och skolsköterska.

Skolans verksamhet ska enligt kommunens planer ledas av två rektorer och en samordnande rektor för IV-programmet. En rektorstjänst är dock för närvarande vakant vilket medför att en tillfällig omfördelning av ledningsansvaret mellan de två kvarvarande rektorerna gjorts. Dessutom finns del i områdets ledningsresurs i form av administrativ chef och skolchef.

Helhetsbedömning

Inspektörerna bedömer att utbildningen vid Wendesgymnasiet i huvudsak är av god kvalitet. Eleverna upplever arbetsklimatet som tryggt och stimulerande. Det råder en stämning präglad av ömsesidig respekt mellan elever och lärare. Värdegrundsarbetet är invävt i den dagliga praktiken. Programmålen är i allmänhet kända med undantag av Energi- och Fordonsprogrammet (transport) och infärgningen mellan kärn- och karaktärsämne fungerar i de flesta fall väl. Andelen utbildade lärare är generellt sett hög även om ett antal karaktärsämneslärare saknar pedagogisk utbildning. Några av dessa går dock för närvarande en behörighetsgivande utbildning.

Kunskaper

Wendesgymnasiet har generellt svaga resultat i kärnämnen. En stor grupp elever når inte betyget godkänt på nationella prov. I matematik A är det mellan 23 och 56 procent som inte uppnår godkänt betyg. Trots att stora stödinsatser sätts in under studietiden lämnar drygt 18 procent gymnasiet med betyget icke godkänt i matematik.

Skolan arbetar på olika sätt för att förbättra måluppfyllelsen. Exempelvis har i detta syfte studietiden i kärnämneskurserna utsträckts till två eller tre terminer. För att tidigt upptäcka elever i behov av särskilt stöd genomförs dessutom diagnoser av elevernas läs- och skrivförmåga i början av årskurs ett. Specialpedagogerna erbjuder utifrån diagnoserna stöd i kärnämnen. Stödet i karaktärsämnen ges i regel av karaktärsämneslärarna direkt men lärarna beskriver samtidigt att utrymmet för särskilt

stöd är starkt begränsat. Inspektörerna bedömer att arbetet för högre måluppfyllelse, i synnerhet i ämnet matematik, bör fortsätta och intensifieras.

Vid intervjuerna med lärare på de olika programmen framkom att diskussioner i syfte att utarbeta rutiner för säkerställande av likvärdig betygssättning ej förekommer. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla arbetet med att kvalitetssäkra betygen genom dialoger mellan lärare på skolan och med lärare på andra skolor. Kravet att betyg ska sättas efter avslutad kurs uppfylls inte heller och förändrade rutiner måste följaktligen skapas i detta avseende.

Den arbetsplatsförlagda utbildningen håller acceptabel kvalitet, med byggprogrammet som ett föredöme när det gäller branschkontakten. Programråd saknas emellertid inom HV-programmet. Enligt rektorn och lärarna har ansträngningar gjorts för att skapa ett programråd men intresset bland yrkesutövarna för att delta har varit lågt. Det är enligt inspektörerna betydelsefullt att fortsätta ansträngningar sker så att en god branschkontakt kan skapas även för detta program.

Skolan samverkar med övriga gymnasieskolor för att säkerställa ett varierat utbud inom det individuella valet. Skolan har även ett rikt utbud av valbara kurser bland annat genom att vissa kurser sammanförs så att valbara inriktningar istället skapas.

Inom fordonsprogrammet såg inspektörerna goda exempel på att utbildningen görs tillgänglig för elever med funktionshinder.

Skolans lokaler består av ett flertal olika hus. Företrädesvis är uppdelningen så att varje program har ett hus. Lokalerna är i huvudsak ändamålsenliga men deras storlek och lokaltillgång är i dagsläget begränsad i förhållande till antalet elever. På vissa program fanns en påtaglig brist på lokaler för teoretiska genomgångar liksom på uppehållsrum för eleverna. Företrädare för de olika programmen uttryckte oro för en ytterligare ökning av elevantalet eftersom det skulle få påtagligt negativa konsekvenser för det pedagogiska arbetet på Wendesgymnasiet. Redan idag arbetar för övrigt IV-programmet i lokaler vars ändamålsenlighet och standard kan ifrågasättas.

Elevinflytandet varierar beroende på program. En resursperson har tillsatts för att utveckla elevrådet och stärka elevinflytandet. Behovet av att stärka elevinflytandet i allmänhet och klass- och husrådsarbetet i synnerhet är stort, inte minst på grund av skolans fysiska uppdelning i olika byggnader.

Normer och värden

Det psykosociala arbetsklimatet på Wendesgymnasiet är gott och studiemiljön uppfattas som trygg och positiv. Det råder en nära kontakt mellan lärare och elever och värdegrundsarbetet är invävt i den dagliga praktiken. Integrationen får emellertid inte leda till att värdegrundsfrågorna blir vaga och otydliga.

I några intervjuer med elever och lärare från respektive program rådde det en diskrepans mellan elevernas och personalens uppfattning om i vilken omfattning och med vilken tydlighet som värdegrundsfrågorna togs upp i olika sammanhang. Ett exempel är skolans ordningsregler där elevernas uppfattning är att de inte varit delaktiga i utarbetandet, medan intervjuade lärare hävdade motsatsen. Klass- och husrådsverksamheten är andra exempel på områden där elevernas inflytande och arbetet med demokrati- och medbestämmandefrågor kan utvecklas.

Huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer ska se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska upprättas under medverkan av eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Den likabehandlingsplan som finns för Wendesgymnasiet är upprättad för skolområdet och

utgår inte ifrån Wendesgymnasiets enskilda förhållanden. Det framgår inte vilka åtgärder som avses att påbörjas och genomföras under det kommande året och personalen och eleverna har inte varit delaktiga i framtagandet av planen. Eftersom ansvaret för att upprätta likabehandlingsplanen inte är delegerat till rektorn görs en samlad bedömning av kommunens upprättade likabehandlingsplaner i kommunrapporten.

Ledning och kvalitetsarbete

Samtliga lärare som undervisar i kärnämnen har en pedagogisk utbildning som svarar mot uppdraget. Av totala antalet lärare är 14 procent obehöriga. Av de nio karaktärsämneslärarna som saknar relevant pedagogisk utbildning går fyra lärare för närvarande en behörighetskompletterande utbildning. Skolan arbetar aktivt för att höja kompetensen hos den pedagogiska personalen. De båda rektorerna har inte genomgått den statliga rektorsutbildningen men däremot andra ledarskapsutbildningar i kommunens regi.

Tillgången till kompetensutveckling har tidigare varit ifrågasatt av personalen. Vid intervjuerna med rektorerna och personalen framkom dock att det nu finns medel för kompetensutveckling och att skolledningen uppmuntrar personalen att utnyttja möjligheterna. Ett mera samlat grepp för att tydligare identifiera de gemensamma kompetensutvecklingsbehoven utifrån nationella mål skulle med fördel kunna prägla de individuella kompetensutvecklingsplanerna. Dessa kan tillsammans med utvecklingsarbete i arbetslagen vara ett sätt att öka måluppfyllelsen.

Möjligheterna för rektorerna att utöva sitt pedagogiska ledarskap är för närvarande starkt begränsade på grund av den vakanta rektorstjänsten. Rektorerna har ambitionen och viljan att vara förtrodda med verksamheten men förutsättningarna finns inte för att delta i de olika programmens arbetslagsarbete i önskvärd omfattning.

Skolan har upprättat en kvalitetsredovisning som innehållsmässigt uppfyller förordningens krav. Analysen av skolans resultat bör dock fördjupas. Enligt rektorerna har ett utvecklingsarbete för att följa upp, utvärdera och analysera resultaten påbörjats, vilket inspektörerna ser som lovvärt. Delaktigheten i kvalitetsarbetet, från elevernas och personalens sida, är samtidigt svag och även denna måste följaktligen förbättras.

Brister som måste åtgärdas

- Eleverna är inte delaktiga i utarbetandet av arbetsplanen och kvalitetsredovisningen (1 kap. 13 § gymnasieförordningen, 4 § förordningen om kvalitetsredovisning).
- Betyg sätts inte efter avslutad kurs (7 kap. 1 § gymnasieförordningen).

Områden i behov av förbättringsåtgärder

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Arbetet med att förbättra kunskapsresultaten och måluppfyllelsen i kärnämnen bör fortsätta och utvecklas vidare.
- Ansträngningar för att få till stånd ett programråd på Hantverksprogrammet bör fortsätta.
- Elevinflytandet bör utvecklas och stärkas.

- Diskussioner bör komma till stånd inom och mellan de olika programmens arbetslag samt med lärare på andra gymnasieskolor för att kvalitetssäkra bedömning och betygssättning.
- Rektorernas pedagogiska ledarskap bör utvecklas.
- Kvalitetsredovisningen bör förbättras avseende uppföljning, utvärdering och analys av skolans samlade resultat. Personalens delaktighet i framtagandet av kvalitetsredovisningen bör öka.

Bedömningar

1. Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Vidare granskas vilka förutsättningar kommun och skola ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inspektionen bedömer här Genomströmning i utbildningen Slutbetyg/samlade betygsdokument Behörighet till högskolan Resultat på nationella ämnesprov Differenser mellan program/skolor Könsrelaterade betygsskillnader	Bedömning Kunskapsresultaten ligger i jämförelse med riket lågt avseende Genomströmning i utbildningen. Andelen elever som efter fyra respektive fem år fått slutbetyg från Wendesgymnasiet är 66,6 och 76,7 procent jämfört med rikets 81,9 och 82,3 procent. Slutbetyg/samlade betygsdokument. Andelen elever som får slutbetyg efter fyra år är för Wendesgymnasiet 66,2 procent medan riket ligger på 76,0 procent. Resultat på nationella ämnesprov. Jämförelserna mellan Wendesgymnasiet och riket vad beträffar Icke godkänt på nationella ämnesprov utvisar följande skillnader Uttryckt i procent. <table><tr><td></td><td>Wendes</td><td>Riket</td></tr><tr><td>Sv, Sv2 B</td><td>31</td><td>16,9</td></tr><tr><td>Ma A</td><td>33</td><td>28</td></tr><tr><td>En A</td><td>15</td><td>6</td></tr></table> Wendesgymnasiet har enligt tillgänglig statistik lägre resultat än riket på dessa tre bedömningspunkterna. Skolledningen bör initiera ett utvecklingsarbete för att förbättra kunskapsresultaten och öka måluppfyllelsen.		Wendes	Riket	Sv, Sv2 B	31	16,9	Ma A	33	28	En A	15	6
	Wendes	Riket											
Sv, Sv2 B	31	16,9											
Ma A	33	28											
En A	15	6											

1.2 Genomförande av utbildningen

Inspektionen bedömer här Utgångspunkter för utbildningen Elevernas inflytande över lärandet Demokratiska arbetsformer Samverkan Elevernas kännedom om skolans kunskapsuppdrag Individuell studieplanering	Bedömning Kvaliteten i genomförandet av utbildningen är god förutom avseende <i>Elevernas inflytande över lärandet</i> Elevernas ansvar för att planera och genomföra sina studier samt deras inflytande på såväl innehåll som former ska vara viktiga principer i utbildningen enligt läroplanen. Elevernas möjlighet till inflytande varierar starkt beroende på lärare och program, både vad gäller undervisningen och verksamheten i stort. Samsynen kring elevinflytande måste stärkas. Elevernas möjlighet att påverka sitt lärande får inte bero på programtillhörighet eller vilken lärare eleven har. Skolledningen måste på ett tydligare sätt hävda elevernas rätt till inflytande över utbildningen.
---	--

1.3 Anpassning av verksamheten och särskilt stöd

Inspektionen bedömer här Individanpassning av lärandet Särskilt stöd, åtgärdsprogram Individuellt program	Bedömning Kvaliteten i genomförandet av utbildningen är god förutom avseende <i>Elevernas inflytande över lärandet</i> Elevernas ansvar för att planera och genomföra sina studier samt deras inflytande på såväl innehåll som former ska vara viktiga principer i utbildningen enligt läroplanen. Elevernas möjlighet till inflytande varierar starkt beroende på lärare och program, både vad gäller undervisningen och verksamheten i stort. Samsynen kring elevinflytande måste stärkas. Elevernas möjlighet att påverka sitt lärande får inte bero på programtillhörighet eller vilken lärare eleven har. Skolledningen måste på ett tydligare sätt hävda elevernas rätt till inflytande över utbildningen.
--	--

1.4 Kunskapsuppföljning och kommunikation av resultat

Inspektionen bedömer här Uppföljning av resultat Kommunikation av utvecklingsbehov och resultat	Bedömning Styrdokumentens krav på kunskapsuppföljning och kommunikation av resultat uppfylls.
---	--

1.5 Bedömning och betygssättning

Inspektionen bedömer här Kunskapsbedömning Underlag för betygssättning Betygssättning Betygskriterier för skolans lokala kurser	Bedömning Skolan saknar rutiner för en rättvis och likvärdig bedömning avseende Underlag för betygssättning Lärarna ska vid betygssättning utnyttja all tillgänglig information för att få en allsidig bedömning av elevernas kunskaper. Erfarenhetsutbyte, praxis och diskussioner mellan lärare på skolan och med lärare på andra skolor kring bedömning och betygssättning förekommer inte. Skolledningen bör ta initiativ för att starta ett utvecklingsarbete med syfte att kvalitetssäkra bedömning och betygssättning. Betygssättning Betyg ska enligt gymnasieförordningen sättas efter avslutad kurs, vilket inte alltid sker på Wendesgymnasiet. Skolledningen bör tillse att betyg sätts i enlighet med förordningen.
---	---

2. Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt samhälls demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och värden i enlighet med styrdokumentet för vårt skolväsende.

Enligt skollagen ska utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvars-kännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna ska utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna ska också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden och eleverna ska kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inspektionen bedömer här Personalens förhållningssätt Värdegrundsarbetet Ordningsregler Likabehandlingsplan	Bedömning Skolans arbete med förhållningssätt och värdegrundsarbete uppfyller kraven förutom avseende Ordningsregler Ordningsreglerna ska utarbetas under medverkan av personal och elever. Vid intervjuer med elever framkom att delaktigheten och medverkan vid utarbetandet av ordningsreglerna är svagt utvecklad. Skolan bör se till att elevernas medverkan och delaktighet ökar.
---	---

3. Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och om kommunen och skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur kommunens och skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inspektionen bedömer här Personalens utbildning Personalens insikter i de föreskrifter som styr utbildningen Personalens kompetensutveckling	Bedömning Det har i inspektionen inte framkommit annat än att skolan uppfyller kraven inom det här området.
--	---

3.2 Rektors ansvar

Inspektionen bedömer här Rektors förtrogenhet Rektors ansvar för verksamhetens utveckling Rektors beslutsfattande	Bedömning Rektors ansvarstagande uppfyller författningens krav förutom avseende Rektors förtrogenhet Rektor ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet och verka för att verksamheten utvecklas. På grund av att en rektorstjänst inom området är vakant är förutsättningarna för det pedagogiska ledarskapet svaga. Enligt inspektörernas bedömning bör skolledningen snarast ges möjlighet att utöva sitt pedagogiska ledarskap fullt ut.
---	---

3.3 Tillgång till utbildning

Inspektionen bedömer här Tillgång till utbildning Undervisningstid Valmöjligheter Lokal utformning av utbildningen Studie - och yrkesorientering Avgiftsfri utbildning	Bedömning Kravet på lika tillgång till utbildning uppfylls.
---	---

3.4 Kvalitetsarbete

Inspektionen bedömer här Systematiskt kvalitetsarbete Kvalitetsredovisning	Bedömning Kvalitetsarbetet bör förbättras avseende <i>Systematiskt kvalitetsarbete</i> Kvalitetsarbetet syftar enligt styrdokumentet till att förverkliga utbildningens mål och skapa delaktighet i det systematiska kvalitetsarbetet. Skolledningen har ett särskilt ansvar att tillsammans med personalen se till att kvalitetsarbetet sker systematiskt och kontinuerligt. På Wendesgymnasiet behövs förbättrade metoder för att ta fram underlag om verksamheten så att utvärdering, uppföljning och analys kan ske kontinuerligt. <i>Kvalitetsredovisning</i> I de intervjuer inspektörerna genomförde framkom att delaktigheten bland personal och elever i framtagandet av kvalitetsredovisningen är liten eller obefintlig. Inspektörerna bedömer att detta arbete måste förbättras.
--	--

Lund 2008-01-22

Sven Abrahamsson

Birgitta Henecke